

ROSJI PODŁUG TRAKTATU RYSKIEGO .

Podług traktatu Ryskiego , zawartego w dniu 18 marca 1921 r. Rosja traci prawie całą Grodzieńska gub. większą część gub. Wołyńskiej znaczną część gub. Mińskiej i niewielką część gub. Wileńskiej .

Ogółem odpada od Rosji 25 powiatów , z których 16 całkowicie , a od 9-ciu tylko części wahające się od $\frac{1}{5}$ do $\frac{3}{4}$. W tych powiatach na przestrzeni 100.000 wiorst kw. czyli blisko 10.000.000 dziesięcin mieszka około 4.500.000 ludności . Terytorjum odpadające od Rosji stanowi 2,5% całego terytorjum Europejskiej Rosji , a mieszkająca tam ludność 4,5% wszystkiej ludności Rosji Europejskiej

W odpadającej ziemi , ilość ziemi ornej stanowi około 3.675537 dziesięcin , czyli 38,8% całej przestrzeni danego terytorjum , a 3,11% ornej ziemi całej Rosji Europejskiej ; las stanowią 282.121 dziesięcin, czyli 29,8% lasów całej Rosji Europejskiej .

Ze wszystkiej tej ziemi , prywatną własność stanowi: 4.191.060 dziesięcin czyli 44,3% całej przestrzeni , 4,1% prywatnych własności w Rosji Europejskiej , ziemie włościanskie stanowią 3.591.413 dziesięcin czyli 37,9% całej przestrzeni , a 2,6% Rosji Europejskiej; własność państwa , miejscowe samorządy , własność kościelna i klasztorna stanowi : 1.676.581 Dzięsięcin czyli 17,8% całej przestrzeni , a 1,0% wszystkich ziem państwowych i społecznych w Rosji Europejskiej .

Z prywatnych ziemskich własności większość jest w ręku szlachty - 3241.038 dziesięcin czyli 77,3% wszystkich prywatnych własności w odpadających powiatach , a 6,0% prywatnych własności Europejskiej Rosji . Ziemia należąca do włościan zajmuje tylko 497.163 dzies. cz czyli 11,8% prywatnej własności ziemskiej na danem terytorjum , a 2,0% prywatnych własności ziemskich włościan w Europejskiej Rosji .-

Ziemska własność szlachty w odpadających powiatach jest znacznie większą, niż w całej Rosji, gdzie ziemie szlacheckie stanowią 52,3% prywatnych ziem. Z ogólnej liczby 33.703 prywatnych własności szlacheckie prywatne majątki stanowią jednakże, mniejszość, gdy włościańskie prywatne własności dochodzą do 12.598 czyli 37,3%, a prywatne własności kupców i mieszczan 10.645 czyli 31,7%. Te sprawy ziemiaństwa polskiego były dla Polski jedną z przyczyn dążenia do przyłączenia do Polski ziem z większością ludności rosyjskiej. Dla dogodzenia marnej mniejszości ludności i małej liczbie właścicieli ziemskich zostały poświęcone narodowe sprawy całej ludności i sprawy ekonomiczne całego kraju.

Odpadające od Rosji powiaty należą do liczby miejscowości najgęściej zamieszkałych i odznaczających się dużym procentem ludności miejskiej. Na tym terytorjum na 1 kw. wiorstę przypada w średniej ilości 42,5 mieszkańców, wtedy gdy średnia gęstość zamieszkania w całej Rosji Europejskiej dochodzi do 22,9 mieszkańców na 1 kw. wiorstę.

Ludność miejska oblicza się na 1 kw. wiorstę 490.547 czyli 11,5% całej ludności danego terytorjum, a 4, 0% wszystkich ludności miejskiej Rosji Europejskiej wogóle dochodzi nie więcej niż do 12,9% całej ilości ludności.

W powiatach odpadających od Rosji według traktatu Ryskiego było 18. 722 przedsiębiorstwa handlowe w pierwszej połowie 20-ego stulecia z ogólnym obrotem do 42.726,000 rb.

Odpadające terytorjum stanowi część kraju Rosji Europejskiej z intensywnie rozwiniętym handlem przez ludność miejską. Jest to miejscowość która przyjmowała wysoce aktywny udział w ogólnym narodowo-ekonomicznym życiu Rosji.

Obszerny handel, prowadzony przez Rosję z sąsiednimi państwami Niemcami i Austrią przechodził przez tę miejscowość. Tam

przechodzi celna linja z glówniejszemi celnemi komorami , ruch ktor-
rych był znaczny i odegrywał ogromną rolę zarówno w zewnętrznym hand-
lu Rosji , jak i w celnych -duży zysk /przychod/.

Wołoczysk i Radziwiłów były to dwa pograniczne punkty zewnętrzne
go handlu południa Rosji .

Odpadająca miejscowość odegrywała dużą rolę w Handlu Rosji przez
Bałtyckie i Czarne morze . Miejscowość ta prowadziła handel leśny
spławiając drzewo ku Bałtyckim portom ; zbożem, które było skierowywan-
ne do Niemiec i Austrii z gubernji położonych nad Czarnym morzem .

Do odegrania tak znacznej roli w handlu dopomagał danej miej-
scowości rozkład dróg komunikacji .

Na odpadającym terytorjum znajdują się wodne sieci : Niemna , Be-
rezyny , Buga , Prypeci , które przy pomocy mocno rozgałęzionych
sieci , dróg wodnych , kanałów , dopływów wiąza Bałtyk i Czarne
morze a tem samem łączą /dzięki łatwej dostawie towarów / gub. pół-
nocno - zachodnie i południowe Rosji .

Z kolejowych linii w tej miejscowości przechodzą państwowe linje
kolejowe : 1/ Warszawa Wiedeńska 2/ Kowel- Włodzimierz Wołyński
3/ Poleska 4/ Nadwiślańska 5/ Północno - zachodnia i 6/ Południowo
Zachodnia . Z temi linjami łączą się następujące : Petersburg-War-
szawa , Moskwa - Warszawa , Petersburg - Odesa i Petersburg - Kijów

Kontrola Polski nad handlem z Niemcami i Austrią

Uregulowanie stosunków handlowych Polski z Rosją zgodnie z roz-
działem XXI ma stanowić osobny traktat handlowy .

W traktacie pokojowym , rozdział XXII daje tylko ogólne dyrektywy
dotyczące tranzytu handlowego . Wśród postanowień powyższego roz-
działu jest jedno , które godzi handlowe interesa Rosji .

Na mocy p. 2 rozdziału XXII , obie strony mają prawo korzystać

z wolnego tranzytu ~~każdego~~ towarowego na wszystkich liniach kolejowych i drogach wodnych .

Punkt 3 powyższego rozdziału głosi , że towary przewożone z Rosji albo Ukrainy , lub do Rosji i Ukrainy nie podlegają specjalnym opłatom tranzytowym . Z tej umowy harmonizującej z ogólnie ~~pr~~ przyjętym obecnie prawem w stosunkach ekonomiczno handlowych uczyniono wyjątek .

Zgodnie z paragrafem 3 tegoż rozdziału „Polska pozostawia przy sobie prawo normowania warunków tranzytu dla towarów niemieckich i austrijskich , importowanych z Niemiec lub Austrii do Rosji i Ukrainy .

Taki stan szkodzi interesom Rosji w jej handlu zewnętrznym i stoi w całkowitej sprzeczności z normalnymi umowami handlowo ekonomicznymi z następujących powodów .

1/ Przyznanie Polsce wolnej ręki przy normowaniu warunków tranzytu niemieckich i austrijskich towarów importowanych do Rosji przez Polskę , oddaje właściwie całą kontrolę nad handlem zagranicznym Rosji z Niemcami i Austrią w ręce Polski .

2/ Przed wojną obroty handlowe z Niemcami i Austrią stanowiły 39,5% bilansu handlu zagranicznego Rosji , przyczem import z niemiec stanowił 42% całego importu Rosji .

Import do Rosji stanowił w 1911 r. 3.078.457 fr. w tej liczbie przez Polskę było przewieziono 1.217.739 fr.-62% całego importu .

Przeważna część tego importu odbywała się przez polsko-pruską granicę 1.152.346.328 fr. czyli 94,6% całego polskiego importu i 37 , 4% całego rosyjskiego importu .

Najważniejsze północne komory celne w Wierzbolowie i Grajewie służyły prawie wyłącznie dla tranzytu towarowego , wartość importowanych przez nie towarów stanowiła 425.735.686 fr. Podług

uat.

" Polskiej Encyklopedji " , w ogólnem tranzycie towarów z Niemiec do Rosji przez Polskę wyrządza nieobliczalne szkody zarówno Niemcom jak i Rosji .

3/ Przyznane Polsce prawo narmowania importu towarów pochodzących z Niemiec i Austryji i skierowywanych do Rosji , ma przedewszystkiem na celu zabezpieczenie towarów polskich od konkurencji z niemieckimi i austrijackimi .

Polska przed wojną przywoziła z Rosji , przeważnie produkta spożywcze , węgiel i rudę . Głównym przedmiotem eksportu towarów Polski do Rosji były : wyroby włókiennicze , wyroby metalowe , skóra , wyroby skórzane , maszyny , przędza , przetwory chemiczne , meble , papier . Rosja była jedynym rynkiem zbytu dla wyrobów polskich .

Eksport gotowych wyrobów z Polski do Rosji stanowił 98,1% całego eksportu gotowych towarów .

Eksport ważniejszych towarów przedstawiał się następująco :

Nazwa towaru .	Eksport ogółem w mil. ros.	W tem do Rosji w mil. ros.	W odsetkach .
1/ Wyroby tkackie	280,0	280.	100%
2/ " metalowe	48,0	48.	100%
3/ " skórzane	21,0	21.	100%
4/ maszyny	11,7	11,7	100%
5/ meble	9,0	9,0	100%
6/ cukier	13.	8,8	67,7%
7/przetwory chem	7,5	6,6	88,8%

Jak wynika z powyższych danych , prawie cały eksport gotowych wyrobów skierowywany był wyłącznie do Rosji . Przytem Polska wywoziła do Rosji również i te wyroby , które eksportowały Niemcy .

Innego rynku prócz Rosji Polska nie miała przed wojną nie może mieć innego i obecnie .

Polska zawczasu czyni wszelkie wysiłki by zachować dla siebie rynek rosyjski zamykając drogę niemieckim towarom.

Dla Rosji pozbawienie niemieckiej konkurencji i niemieckich to-

warów przedstawia cały szereg niedogodności .

Stan przemysłu w Polsce w chwili obecnej i w ciągu dłuższego okresu nie będzie w stanie dostarczyć Rosji minimalnej nawet ilości potrzebnych towarów .

Rosja zaś obecnie będzie potrzebowała znacznie większej ilości wyrobów fabrycznych niż przed wojną .

Paragraf 3 XXII rozdziału popiera wyłącznie interesa państwa polskiego i wyrządza olbrzymie szkody dla odbudowy rosyjskiej gospodarki ludowej .

5/ Przytoczone postępowanie , dzięki temu , iż zostało włączone do traktatu pokojowego nabrało charakteru trwałości na wszystkie czasy .

Przy tych warunkach ograniczenie wolności handlu zewnętrznego Rosji z Niemcami i Austrią , utworzenie stałej kontroli ze strony innego państwa , stawia Rosję w jej handlu w całkowitej zależności od Polski .

6/ Klauzule handlowe traktatu Ryskiego stoją w całkowitej sprzeczności z umowami handlowymi zamieszczonymi w ostatnich najnowszych traktatach pokojowych .

Rozdziały 321-324 traktatu Wersalskiego nakładają na Niemce obowiązek przyznania wolności tranzytu przez jej terytorjum , za pomocą kolei żelaznych , dróg wodnych i.t.d.

Ta sama zasada została zastosowana i w rozdziałach 284-289 traktatu w St- Germain .

Prócz tego traktat Wersalski w rozdziale 311 ogłasza umiędzynarodowienie Łaby , Odry , Niemna /począwszy od Grodna / i Dunaju

Dla powyższych rzek zostaje ustanowiony specjalny porządek oparty na międzynarodowej umowie i wykonywana pod kierownictwem specjalnej komisji międzynarodowej .

W skład komisji przestrzegającej wykonanie postanowień o

umiędzynarodowienie Odry , wchodzi również przedstawiciel Polski
W skład zaś komisji przeprowadzającej sprawę umiędzynarodowienia
Niemna wchodzi przedstawiciele państw przez terytorja jakowych
przepływa Niemen .

W ten sposób p. 3 rozdziału XXII traktatu Ryskiego jest w
sprzeczności z analogicznymi rozdziałami /331,338,341i 342/
traktatu Wersalskiego z dwóch powodów .

Ogłoszenie Niemna i Odry międzynarodowemi rzekami , a w
szczególności ogłoszenie umiędzynarodowienia Niemna pozbawia
Polskę prawa normowania warunków tranzytu towarów niemieckich
spławianych Niemnem i Odrą .

Prócz tego Polska , która sama bierze udział w komisji do
wykonania umowy o umiędzynarodowieniu Niemna i Odry nie może
oczywiście bezprawnie przyswoić sobie prawa kontroli nad
tranzytem .-

Za zgodą *[signature]*